

Sirküler No: 4057**Sirküler Tarihi:25.09.2023****KONU: VADE FARKI, FİYAT FARKI İLE KUR FARKI UYGULAMASI.****Vade farkı:**

Bir mal veya hizmet bedelinin peşin ödenmemesi ve daha sonra ödenmek üzere anlaşılması veya taksitle yapılan satışlarda peşin fiyatına eklenen tutar olarak tanımlanabilir. Diğer bir ifade ile ticari teamüllere göre bedelin ödenmesi gereken tarihten başlayarak fiili ödeme tarihinde mal ve hizmet bedeline ekleme yapılmak suretiyle ulaşılan miktarı ifade etmektedir.

Vade farkı, faiz niteliğinde olmayıp mal ve hizmetin ödeneceği tarihteki değerini belirlemektedir. Vade farkı her zaman satıcı lehinedir.

Yargıtay İçtihatları Birleştirme Kurul kararına göre, vade farkının mal ve hizmet bedelinin ödenmesi gereken tarihte ödenmemesi halinde alacağın gecikmesi nedeniyle ulaştığı miktar yani mal ve hizmetin yeni fiyatı olduğu sonucuna varmıştır.

Vade farkının istenebilmesi için alıcı ve satıcı arasında bir sözleşme yapılmış olması veya vade farkı uygulamasının benimsenmiş olması gerekmektedir.

Düzenlenen faturalarda yer alan vade farkı tutarlarına Türk Ticaret Kanunu'nun 23/2 maddesi kapsamında (8) sekiz günlük süre içerisinde itiraz edilmemesi halinde kabul edilmiş sayılmaktadır.

Fiyat farkı:

Teslim ve hizmetin kararlaştırılan tarihten önce yapılması, kalitesinin daha iyi olması, satın alınan malzemelerin nitelikli olması gibi nedenlerle ödenmesi gereken ilave bedellerdir.

Bir malın fiyatı hemen belirlenmeyip daha sonra belirlenmesine karar verilerek satış yapılmış ise, malın satın alındığı günlük fiyatı ile anlaşmanın yapıldığı günlük fiyat arasındaki tutar fiyat farkı olarak değerlendirilmektedir.

Fiyat farkı satıcı veya alıcı lehine sonuçlanabilir. Bir malın değerinin gelecekte ne kadar olacağını tahmin etmek mümkün olmayabilir.

Bilindiği üzere Katma Değer Vergisi Kanununda teslim ve hizmet işlemlerinde matrah, bu işlemin teşkil eden bedel olarak tanımlanmıştır.

Vade farkı ve fiyat farkı adı altında sağlanan her türlü menfaat, değerleri üzerinden KDV hesaplanması gerekmektedir.

Malın teslimi sırasında vade farkı biliniyorsa düzenlenen faturada KDV matrahına dahil edilecek olup, sonradan ortaya çıkacak vade farkları için tahakkuk ettirildikleri tarihte KDV hesaplanmalıdır.

Yine malın teslimi sırasında ilk fiyat üzerinden fatura düzenlenmiş ise, sonradan oluşan fiyat farkı için ek bir fatura düzenlenmesi ve bu farka ilişkin KDV ayrıca hesaplanması gerekmektedir.

Firmaların birbirleriyle olan ticari ilişkilerinde çok sıkça karşılaştıkları fiyat farkı ve vade farkı faturalarının düzenlenmesidir. Bu tür faturaların düzenlenmesinden önce karşı firma ile sözleşme yapılması veya ilk satış faturalarının bilgilerine yer verilmek suretiyle esas alınan tutar, geçen süre, faiz yüzdesi gibi bilgileri içeren doküman yapılması gerekmektedir. Detaylı bilgilere dayanmayan rastgele tutarda tanzim edilmiş faturalar gider kabul edilmeyeceği gibi vergi inceleme raporlarında tenkit edilmektedir.

Aksi halde sözleşmeye dayanmayan veya illiyet bağı kurulmayan faturalar için düzenlenecek vade farkı ile fiyat farkı hesabına dair detaylı bilgiler olmayan faturaları vergi incelemelerinde sahte ve yanıltıcı belge düzenleme sayılarak vergi tekniği raporu düzenlendiği duyulmuştur.

Kur farkı

Kur, iki farklı para birimi arasındaki değişim oranı olarak adlandırılmaktadır.

Kur farkı ise, bu iki para cinsi arasındaki değişimlerin alım satım işlemlerinde yarattığı farktır.

Mal ve hizmetin satış yapıldığı tarihteki kur ile tahsilatın gerçekleştirildiği tarihteki kur farklı tutarlarda olabilmektedir.

Döviz cinsinden düzenlenen faturanın düzenlendiği tarih ile tahsil edildiği tarih arasında belirli bir süre geçmesi halinde kur farkı oluşmaktadır.

Ortaya çıkan kur farkları KDV matrahına dahildir. Teslim veya hizmetin yapıldığı tarihte bu işlemler için geçerli olan oran uygulanmak suretiyle KDV hesaplanması gerekmektedir.

Dövizli veya dövizle endeksli 10.000.-TL karşılığı olan satış yapıldıktan sonra kur yükselmesi halinde tahsilat 11.000.-TL olmuşsa satılan mal bedeli 11.000.-TL demektir. Satış bedeli artmış olur. Kur farkı 1.000.-TL KDV'sine tabidir.

Buna göre düzenlenecek olan vade farkı, fiyat farkı ile kur farkı faturaları için alıcı ve satıcı arasında düzenlenecek sözleşme ve fark ile ilgili detaylı hesaplamalar vergi incelemelerinde ispat aracı olarak kullanılabileceğini hatırlatmak isteriz.

Bilgilerinize sunarız.

Ş.A. Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.

(*) İşbu belge içeriği sadece bilgilendirme amaçlı olup, buradaki açıklamalar dayanak gösterilerek yapılacak işlemler sonucunda doğacak zararlardan şirketimiz sorumlu değildir.